

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE

2021-05-03

Eriksson, Liselott
Tel: 010-698 13 44
liselott.eriksson@naturvardsverke.se

Ärendenummer
NV-02440-21

Skogsstyrelsen
registrator@skogsstyrelsen.se
carl.appelqvist@skogsstyrelsen.se

Hyggesfritt skogsbruk - Skogsstyrelsens definition Diarienummer 2020/3733

Sammanfattning

Naturvårdsverket ser positivt på Skogsstyrelsens arbete med att utveckla en definition av hyggesfritt skogsbruk och ser fram emot fortsatt samverkan kring variationsrikt skogsbruk.

Naturvårdsverket anser dock att definitionen behöver utvecklas för att bli mer vägledande för att göra det tydligt för skogsbrukaren vad som menas med hyggesfritt skogsbruk, att definitionen mer kan komma att behöva närma sig andra länders ansatser kring hyggesfritt och att det behöver förtydligas att hyggesfritt skogsbruk endast används på produktionsmark. Naturvårdsverket anser vidare att hyggesfritt skogsbruk inte bör betraktas som ett komplement utan som en naturlig del av framtidens skogsbruk.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Synpunkter på definitionen

Naturvårdsverket är generellt positiv till Skogsstyrelsens arbete med att utveckla en definition av hyggesfritt skogsbruk. En väl utformad definition är en förutsättning för att genomföra och följa upp hyggesfritt skogsbruk på ett ändamålsenligt sätt men även för att öka förståelse av begreppet och engagemanget för hyggesfritt skogsbruk.

Naturvårdsverket bedömer att definitionen bör utvecklas för att bli mer operativt användbar och vägledande för utförare inom skogsbruket. Av definitionen bör utföraren av skogsbruksåtgärder enkelt kunna förstå skillnaden mellan hyggesfritt och trakthyggesbruk. En mer vägledande och aktiv definition som bidrar till att skapa en målbild för åtgärden kan göra det tydligare för skogsbrukaren vad som menas med hyggesfritt skogsbruk.

Definitionen bör vidare ge en tydlig bild av var gränsen går mellan vad som är hyggesfritt skogsbruk och trakthyggesbruk vid ställande av skärmar, vid tvåskiktade skogar och vid luckhuggning. Genom att lägga till ord som variation,

krontäckning, konnektivitet och möjlighet att främja flera olika ekosystemtjänster får utföraren en tydligare målbild. Även om skogsägaren kan ha olika mål med hyggesfritt skogsbruk, är mångbrukstanken och flerskiktningen viktiga element att lyfta fram i definitionen.

Naturvårdsverket anser att definitionen bör förtydligas vad avser att hyggesfritt skogsbruk endast används på produktionsmark och inte i frivilliga avsättningar eller formellt skydd. Nuvarande formulering ger utrymme för misstolkningar.

Naturvårdsverket konstaterar att det pågår flera viktiga processer inom EU av betydelse för uttolkningen av ett hyggesfritt skogsbruk och att dessa kan behöva beaktas på ett tydligare sätt genom att till exempel ta större hänsyn till taxonomi för skogsbrukstermer inklusive konnektivitet, flerskiktade skogar och skogar för mångbruk. Den svenska uttolkningen kan behöva närma sig andra länders andra ansatser kring hyggesfritt skogsbruk i detta avseende.

Synpunkter på rapporten

Naturvårdsverket bedömer att en grundläggande brist i rapporten är att den inte belyser den viktiga kopplingen mellan naturlig förnyring och genetisk mångfald. Den beskriver inte heller krav på hur hänsynsuppföljning skulle kunna läggas upp för att de hyggesfria metoderna skall hålla samma kvalitet som motsvarande uppföljning som vid slutavverkning vid kalhyggesbruk. Tex är risken stor att inte tillräckligt med död ved lämnas vid vissa hyggesfria skogsbruksmetoder. För att bedöma effekter och konsekvenser behövs det även tas fram underlag och uppgifter kring hur stor del av den produktiva skogsmarken som faller inom ramen för definitionen av hyggesfritt gällande tvåskiktade-, skärm- och luckhuggningsmetoder för att tydliggöra gränsen mot trakthyggesbruket.

Nyligen framtagen forskning visar till skillnad från tidigare forskning att störningsregimer som liknar kalhyggesbruket inte sker i så stor omfattning i naturskogen som tidigare forskning visat utan att större arealer kräver kontinuitet (H Berglund, T Kuuluvainen 2020). Hyggesfria skogsbruksmetoder har därför en självklar plats i framtidens skogsbruk. Det är inte ”ett komplement till trakthyggesbruket” utan är snarare en naturlig del av det framtida skogsbruket. Hyggesfritt skogsbruk fyller, tillsammans med andra insatser och åtgärder, en viktig långsiktig funktion för resiliens, för en ökad variation och för att stärka konnektiviteten i produktionslandskapet.

Beslut om detta yttrande har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter. Vid den slutliga handläggningen har handläggarna Olle Höjer och Liselott Eriksson deltagit. Föredragande enhetschef Anette Andersson. Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Claes Svedlindh.

För Naturvårdsverket
Claes Svedlindh
avdelningschef Naturavdelningen

Anette Andersson
enhetschef Landskapsenheten